

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

Nyttårsdag / Jesu navnedag - onsdag 1. januar 2020

Prekentekest: Lukas 2,21

Lesetekst I: 4 Mos 6,22-27

Lesetekst II: Fil 2,5-11

Jesu navn angir hans oppdrag

Ved inngangen til et nytt år

Godt nyttår og godt, nytt år! Første nyttårsdag har sin egen glans og glede. Vi har lagt bak oss et helt år, gjort oss ferdige med det på godt og vondt, og er klare til å gå inn i det nye året med fornyet håp og forventning. Vi vet selvsagt at nyttårsdagen bare er en ny dag i rekken av ordinære dager, men vi gjør den spesiell ved å følge årets rytme som Gud har lagt ned i skaperverket og markere den som den første dagen i Anno Domini 2020, - det Herrens år 2020. Også i år er Gud den samme. Også i år hjelper Herren slik han har hjulpet inntil i dag. Da er det fint på denne dagen å bli minnet om Jesu navn, Herrens navn, det som er gitt oss til velsignelse og frelse også i det nye året. Det finnes ikke noen bedre måte å begynne det nye året på.

Jesu omskjærelse

Jesus fikk sitt navn etter jødisk skikk og bruk da han ble omskåret på den åttende dagen etter fødselen. Hvis vi regner at Jesus ble født juledag og teller den som den første, blir nyttårsdagen den åttende dagen. Han var født av en kvinne, født under loven, skriver apostelen Paulus i Galaterbrevet. Jesus levde hele sitt liv som en from jøde og fulgte lovens forskrifter og bud. Det la hans jordiske foreldre opp til da de lot ham omskjære. I omskjærelsen fikk han navnet Jesus, et navn engelen hadde gitt ham før han ble unnfanget i mors liv. Vi leser om dette i Luk 1,30-34, der det fortelles at Jesu mor, Maria, fikk besøk av en engel før hun ennå hadde vært sammen med noen mann. Engelen forkynte for henne at hun skulle bli med barn og føde en sønn, og hun skulle gi ham navnet Jesus. Her var engelen Guds eget sendebud, slik at den egentlige navngiveren var Gud selv, Jesu Far.

Navnet Jesus

Navnet Jesus er det samme som Josva, på hebraisk Jeshua, som kan oversettes med «Herren frelser» eller «Herren er frelse». Jesu jordiske far, Josef, fikk også besøk av en engel noe senere enn Maria. Nå var hun blitt gravid, og Josef, hennes forlovede, vurderte å skille seg fra henne, siden de ikke hadde vært sammen seksuelt. Engelen forklarte for Josef at barnet Maria bar på var unnfanget av Den hellige ånd, og at han skulle gi sønnen navnet Jesus, - «for han skal frelse sitt folk fra deres synder»! Jesu oppdrag lå altså i hans navn. På hebraisk

ville da dette bli omtrent slik: «Du skal kalle ham 'Herren er frelse', for han skal frelse sitt folk fra deres synder». Det ligner på det som gamle Simeon i templet utbrøt da han så Jesus-barnet: «Herre, mine øyne har sett din frelse (jeshua)» (Luk 2,30).

Internasjonale navneskikker

Det er vanlig i mange land å gi barna navn som har en spesiell betydning, enten et ønske eller mål for barnets liv, eller noe som representerer en omstendighet ved fødselen. Jeg har erfaring med dette fra mine år som misjonær i Japan. Japanske guttebarn får gjerne navn som peker mot styrke, dyktighet og mot, eller ganske enkelt angir plassen i søskenflokket, mens jentenes navn gjerne spiller på skjønnhet eller klokskap. Både gutter og jenter kan få navn som viser til årstida de ble født i. Vi ser mange eksempler i Bibelen på at jødiske navn fungerte på samme måte. Jesus ga Peter navnet Kefas for å angi hans kall og oppgave.

Navnet representerer personen

Det ligger i det vi allerede har sett at navnet representerer personen som bærer det, slik at når navnet nevnes og brukes, vil personen på et vis selv være til stede. Sammenlign Jesu ord om at der to eller tre er samlet i hans navn, er han selv midt iblant dem (Matt 18,20). Og da Jesus red inn i Jerusalem i Herrens navn, var det Herren (Jahve) selv som kom til sitt folk. Når vi gjør noe i Jesu navn, gjør vi det på grunnlag av hans fullbrakte frelsesverk, som han har gjort gjeldende for oss. Det samme gjelder bønn i Jesu navn. Dette kaster lys over leseteksten fra 4 Mos 6,22-27, der Herren gir forskrift om hvordan Aron og sønnene hans skal velsigne israelittene og legge/sette Guds eget navn på dem (v. 27). Når de tre ganger legger Herrens navn på israelittene, kommer den treenige Gud selv til dem og velsigner dem.

Navnet over alle navn

Hymnen i Fil 2,5-11 er noe av det vakreste jeg leser i Bibelen. Den kalles gjerne Carmen Christi, og er både elsket og omdiskutert. Diskusjonen går først og fremst på hvordan de ulike leddene eller strofene i hymnen skal forstås i forhold til hverandre, og om kronologien i dem. Uansett forkynner hymnen at Jesus var hos Gud fra evighet før han frivillig tok på seg en tjenerskikkelse og ble mennesker lik. Som sant menneske var han lydig mot Guds frelsesplan inntil døden på korset. Derfor reiste Gud ham opp fra de døde og opphøyet ham til sin side og ga ham navnet over alle navn. Hvilket navn er det? Det er Jesusnavnet, frelsersnavnet, men på helt grunnleggende vis er det også navnet Herren (Jahve/Kyrios), som er Guds eget navn, og som representerer alt Gud er og gir. «I Jesu navn skal derfor hvert kne bøye seg, i himmelen, på jorden og under jorden, og hver tunge skal bekjenne at Jesus Kristus er Herre (Kyrios), til Gud Faders ære!» (Fil 2,10-11).

Bård Hauge

Pensjonist, tidligere rektor og NLM-misjonær

baardh@online.no